

۱- منظومه خورشیدی دارای هشت سیاره است که این سیارات به دو قسمت تقسیم می شوند

• سیارات درونی: چهار سیاره نزدیک به خورشید که سطوح سنگی و جامد دارند و کوچک تر و چگال تر می باشند

سیارات درونی گویند مانند زمین ، مریخ (بهرام) ، تیر(عطارد) ، ناهید(زهره)

• سیارات بیرونی : چهار سیاره دورتر از خورشید که از گازهای مختلف تشکیل شده اند و بزرگتر و دارای چگالی کمتری

هستند را سیارات بیرونی گویند مانند مشتری (برجیس) ، کیوان (زل))

۲- خصوصیات سیاره زمین

در بین چهار سیاره نزدیک به خورشید زمین بزرگ ترین آنهاست

زمین ۱۵۰ میلیون کیلومتری خورشید قرار دارد

زمین بخش کوچکی از منظومه خورشیدی است که متشکل از یک ستاره به نام خورشید است

دانشمندان عمر زمین را حدود $\frac{4}{5}$ میلیارد سال تخمین زده اند

سیاره زمین یک قمر به نام ماه دارد

مساحت کره زمین ۵۱۰ میلیون کیلومتر مربع است

۳- فرضیه دانشمندان درباره پیدایش منظومه شمسی :

این منظومه از ابری متشکل از گازها و غبارهای بین ستاره ای پدید آمده.

۴- خورشید :

در مرکز منظومه شمسی قرار دارد

۵- مکان قرار گرفتن یک پدیده بر روی کره زمین را موقعیت مکانی آن پدیده گویند

۶- مدار :

در هر دو نیم کره شمالی و جنوبی به موازات استوا دایره هایی است که به آنها مدار گویند

مدار مبدأ مدار استوا است که صفر درجه است

مدارها بین 0° تا 90° درجه شمالی و جنوبی درجه بندی شده اند

اقتصادی به دلیل ارامش بهتر شد

۷- نصف النهار :

نیم دایره های فرضی که از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده اند و طول مساوی دارند

نصف النهار مبدأ نصف النهار گرینویچ است که صفر درجه است

نصف النهارها بین 0° تا 180° درجه شرقی و غربی درجه بندی شده اند

۸- مختصات جغرافیایی : هر نقطه از کره زمین روی یک مدار و یک نصف النهار مشخص قرار دارد که به آن مختصات

جغرافیایی آن نقطه می گویند

-۹

طول جغرافیایی : فاصله مکان تا نصف النهار مبدأ بر حسب درجه

عرض جغرافیایی : فاصله مکان تا استوا بر حسب درجه

علایم اختصاری طول و عرض جغرافیایی : N شمال ، S جنوب ، E شرق ، W غرب

بر روی هر مدار و هر نصف النهار بی نهایت نقطه قرار دارد

در کشور ما قبله در جهت جنوب غربی است زیرا کعبه که در کشور عربستان است در جنوب غربی ایران قرار دارد

عرض جغرافیایی همه نقاطی که روی خط استوا هستند صفر درجه هستند و یکسان است

فعالیت

۱- زمین و سه سیاره‌ی دیگر درونی منظومه‌ی خورشیدی (تیر، زهره، بهرام) چه تفاوت‌هایی دارند؟

زمین بزرگترین سیاره درونی است که بخش بزرگی از آن را آب فراگرفته و موجودات زنده در آن وجود دارد

۲- ایران در نیمکره‌ی شمالی قرار دارد یا نیمکره‌ی جنوبی؟ نیمکره‌ی شرقی یا نیمکره‌ی غربی؟ چگونه می‌فهمید؟

لیم کره یشمالي زیرا در شمال استوا قرار دارد

لیم کره‌ی شرقی زیرا در شرق نصف النهار قرار دارد

۳- طول و عرض جغرافیایی یک مکان را که درجه‌ی آن صفر است، روی کره نشان دهید.

محل برخورد خط استوا و نصف النهار مبدأ (نقطه‌ای در اقیانوس اطلس)

۴- سه مکانی را که روی یک مدار قرار دارند، در نظر بگیرید و بگویید آیا این سه مکان عرض جغرافیایی یکسانی دارند؟

چرا؟ بله چون هر سه نسبت به استوا یک اندازه فاصله دارند

سه مکانی را که روی یک نصف النهار قرار دارند، در نظر بگیرید و بگویید آیا این سه مکان طول جغرافیایی یکسانی دارند؟

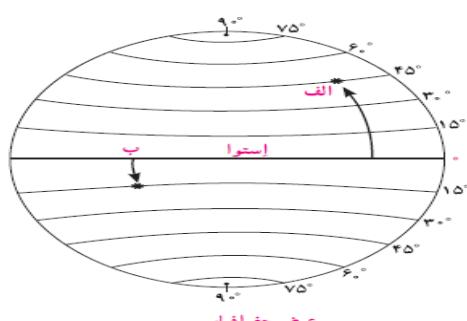
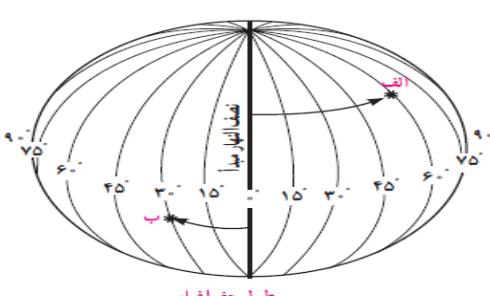
چرا؟ بله چون هر سه نقطه از نصف النهار مبدأ یک فاصله دارند

۵- مردم بندرعباس برای اینکه در جهت قبله قرار بگیرند، بیشتر به سمت غرب متمایل می‌شوند یا مردم تبریز

بندرعباس

در آدیس آبابا (اتیوپی) و قاهره، قبله در کدام سمت است؟

آدیس آبابا : شمال ، قاهره جنوب شرق

۶- طول و عرض جغرافیایی نقاط الف و ب را مشخص کنید

الف : ۴۵ درجه شمالی یا 45°N

الف : 60°E یا ۶۰ درجه شرقی

ب : ۱۵ درجه جنوبی یا 15°S

ب : 30°W یا ۳۰ درجه غربی

۷- اگر از استوا تا قطب جنوب 10° مدار داشته باشیم فاصله‌ی آنها از هم چند درجه است؟

در اینجا استوا صفر درجه و قطب جنوب 90° درجه پس برای حل این مساله باید 90° را تقسیم بر 10° کنیم تا بفهمیم فاصله 10° مدار

$$\frac{90}{10} = 9$$

از هم چقدر است

۸- ناوبری ماهواره‌ای، روشی جدید است که در آن از چندین ماهواره برای ارائه موقعیت و جهت جغرافیایی و مسیر حرکت

استفاده می‌شود

۹- مبنای کار ناوبری ماهواره‌ای بر پایه **امواج رادیویی** است

۱۰- ترتیب سیاره‌های درونی و بیرونی

تیر ، ناهید ، زمین ، بهرام (دروني)

برجیس ، کیوان ، اورانوس ، نپتون (بیرونی)